

OBSAH

PREDSLOV	23
ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK	24
1. RODIČOVSKÉ PRÁVA A POVINNOSTI	
1.1 Osobná starostlivosť o dieťa jedným z rodičov	
K rozhodovaniu o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti rodičov	26
K rozhodovaniu o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti rodičov	26
K rozhodovaniu o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti rodičov	27
K zmene pomerov pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti rodičov	28
K rozhodovaniu o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti rodičov	29
K vyživovacej povinnosti v prípade krátkodobého pobytu dieťaťa u rodiča, ktorému nie je zverené do osobnej starostlivosti	29
K zvereniu maloletých súrodencov do osobnej starostlivosti jedného z rodičov	30
K hľadiskám pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov	30
K rozhodovaniu o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov	31
K odmietavému postoju rodiča pri realizácii styku dieťaťa s druhým rodičom	31
K rozhodovaniu o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov na čas po rozvođe	32
K zvereniu maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov	33
K hľadiskám pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov	33
K zvereniu maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov	34

K zvereniu maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov	35
K rozhodovaniu súdu vo veciach úpravy výkonu rodičovských práv a povinností	35
K osobnej starostlivosti o dieťa a nezhode rodičov v podstatných záležitostiach týkajúcich sa maloletého dieťaťa	36
Informačná povinnosť rodiča	36
K výkonu rodičovských práv a povinností po rozvode manželstva	37
K výkonu rodičovských práv a povinností po rozvode manželstva	37

1.2 Striedavá osobná starostlivosť o dieťa

K predpokladom zverenia dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti; kritériá posudzovania záujmu maloletého dieťaťa	38
K predpokladom zverenia dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti	40
Nesúhlas jedného z rodičov so zverením dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti	41
K predpokladom zverenia dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti	41
Striedavá osobná starostlivosť a možnosť použitia výchovných opatrení; k potrebe vypracovania znaleckého posudku v konaní o zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti	42
K predpokladom zverenia dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti	43
K predpokladom zverenia dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti	43
K rozhodovaniu súdu vo veciach úpravy výkonu rodičovských práv a povinností a predpokladom zverenia dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti	44
K predpokladom zverenia dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti	45
K predpokladom zverenia dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti	46
K predpokladom zverenia dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti	46

1.3 Úprava styku s maloletým dieťaťom

K úprave styku rodičov s maloletými deťmi	47
K úprave styku rodičov s maloletými deťmi	48

K právu na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov v konaní o výkon rozhodnutia o výchove maloletých detí	48
K úprave styku rodiča s maloletým dieťaťom; obmedzenie a zákaz styku	49
K prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu o úprave styku podľa Občianskeho súdneho poriadku	50
Bezdôvodné bránenie styku rodiča s dieťaťom a ústavná starostlivosť	50
K bráneniu styku rodiča s maloletým dieťaťom	50
K zodpovednosti za škodu spôsobenú zmarením styku rodiča s dieťaťom	51
K zodpovednosti za škodu spôsobenú zmarením styku rodiča s dieťaťom	52
K úprave styku rodiča s maloletým dieťaťom; bezdôvodné bránenie styku rodiča s dieťaťom ako dôvod pre zmenu rozhodnutia o osobnej starostlivosti	54
Bezdôvodné bránenie styku rodiča s maloletým dieťaťom ako osobitný dôvod zmeny pomerov	54
K úprave styku rodiča s maloletým dieťaťom	55
K úprave styku rodiča s maloletým dieťaťom	56
Rozhodujúce okolnosti pri úprave styku rodiča s maloletým dieťaťom	56
K úprave styku rodiča s maloletým dieťaťom	57
K úprave styku rodiča s maloletým dieťaťom	57
K úprave styku rodiča s maloletým dieťaťom	58
K hľadiskám pri rozhodovaní o rozsahu úpravy styku rodiča s maloletým dieťaťom	58
K úprave styku s maloletým dieťaťom a výkonu rodičovských práv a povinností rodičov, ktorí spolu nežijú	59
K preferencii dohody rodičov o úprave styku s maloletým dieťaťom	59
K úprave styku rodiča s maloletým dieťaťom inou formou ako osobným kontaktom	60
K úprave styku rodiča vo výkone trestu odňatia slobody s maloletým dieťaťom	60
K úprave styku rodiča s maloletým dieťaťom; obmedzenie a zákaz styku	61

K úprave styku rodiča s maloletým dieťaťom; obmedzenie a zákaz styku	62
K úprave styku rodiča s maloletým dieťaťom; obmedzenie a zákaz styku	63
K úprave styku rodiča s maloletým dieťaťom; obmedzenie a zákaz styku	63
K otázke úpravy styku rodiča s maloletým dieťaťom; obmedzenie a zákaz styku	64
K úprave styku rodiča odsúdeného za drogový delikt s maloletým dieťaťom; obmedzenie a zákaz styku	65
K obmedzeniu práva na styk rodiča s dieťaťom	66
K styku s dieťaťom za prítomnosti matky	67
K realizácii práva na styk za prítomnosti kolízneho opatrovníka	67
Obmedzenie a zákaz styku rodiča s dieťaťom	68
Obmedzenie a zákaz styku	68
Zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom	69
Zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom	69

1.4 Zastupovanie maloleitého dieťaťa

K zastúpeniu maloleitého dieťaťa jeho rodičmi a riešení nezhody o podstatných veciach súvisiacich so zastúpením	70
K zastúpeniu maloleitého dieťaťa v konaní o vymoženie výživného	71
K zastúpeniu maloleitého dieťaťa v konaní o vymoženie výživného	71
K zastúpeniu maloleitého dieťaťa v konaní o vymoženie výživného	72
K zastúpeniu maloleitého dieťaťa v konaní o dedičstve a kolízii záujmov	73
K zastúpeniu maloleitého dieťaťa v konaní o dedičstve a kolízii záujmov	75
Odmietnutie povinného očkovania rodičom ako zákonným zástupcom maloleitého	76
K výkonu rodičovských práv a povinností maloletým rodičom	76
K zastúpeniu a správe majetku maloleitého dieťaťa	77
K zastúpeniu a správe majetku maloleitého dieťaťa	77
K zastúpeniu maloleitého dieťaťa jeho rodičmi a kolízii záujmov	78
K zastúpeniu maloleitého dieťaťa jeho rodičmi a kolízii záujmov	79
K zastúpeniu maloleitého dieťaťa jeho rodičmi a kolízii záujmov	79

1.5 Správa majetku maloletého dieťaťa

K záujmu maloletého na uzavretí dohody o vysporiadaní dedičstva	80
K schváleniu právneho úkonu odmietnutia dedičstva za maloletého	80
K dovolaniu sa neplatnosti závetu zákonným zástupcom maloletého v dedičskom konaní	81
K schváleniu právneho úkonu odmietnutia dedičstva za maloletého	81
Nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním u maloletého	82
K správe majetku maloletého dieťaťa a výkonu rodičovských práv a povinností	82
K správe majetku maloletého dieťaťa	83
K správe majetku maloletého dieťaťa a použitiu výnosov z majetku maloletého	83
K porušeniu povinností pri správe majetku maloletého dieťaťa	84
K správe majetku maloletého dieťaťa a použitiu výnosov z majetku maloletého	85

1.6 Ďalšie práva a povinnosti rodičov a detí

K zmene priezviska maloletého dieťaťa	86
K zmene priezviska maloletého dieťaťa	86
K zmene priezviska maloletého dieťaťa	87
K určeníu priezviska maloletého dieťaťa	87
K zmene priezviska maloletého dieťaťa	87
K určeníu mena maloletého dieťaťa	88
K určeníu mena maloletého dieťaťa	88
K zanedbaníu výchovy maloletého dieťaťa	89
K zodpovednosti za zanedbanie povinného dohľadu u manžela matky	90
K pasívnej legitimácii za škodu spôsobenú maloletým dieťaťom v prípade oddeleného spoluzitia rodičov	90

2. ZÁSAHY ŠTÁTU DO VÝKONU PRÁV A POVINNOSTÍ RODIČOV A DETÍ

2.1 Výchovné opatrenia

K ukladaniu výchovných opatrení podľa zákona o rodine	91
K výchovným opatreniam podľa zákona o rodine	92

K výchovným opatreniam podľa zákona o rodine a podľa zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele	93
K výchovným opatreniam podľa zákona o rodine	95
Znalecké dokazovanie v konaní o uloženie výchovných opatrení	95
K účasti rodičov v rozhodovacom procese o prijímaných opatreniach týkajúcich sa ich maloletých detí	95
Vzájomný vzťah výchovných opatrení podľa zákona o rodine	98
K výchovným opatreniam podľa zákona o rodine; výchovné opatrenie sociálneho alebo iného odborného poradenstva	98
Výchovné opatrenie sociálneho alebo iného odborného poradenstva ...	99
Výchovné opatrenie sociálneho alebo iného odborného poradenstva ...	99
Nariadenie pobytu maloletého v zariadení odbornej diagnostiky	100
Nariadenie pobytu maloletého v zariadení odbornej diagnostiky	100
K hodnoteniu účinnosti výchovných opatrení	101

2.2 Pozastavenie, obmedzenie a pozbavenie rodičovských práv a povinností

K obmedzeniu a pozbaveniu rodičovských práv	101
K obmedzeniu a pozbaveniu rodičovských práv	104
K obmedzeniu a pozbaveniu rodičovských práv	105
K obmedzeniu rodičovských práv	106
K obmedzeniu a pozbaveniu rodičovských práv	106
Pozitívne záväzky štátu pri ochrane maloletých ohrozených vo vývoji v dôsledku zlého zaobchádzania	107
Rozhodnutie súdu obmedzujúce práva matky v dispozícii s majetkom maloletých	110
Obmedzenie rodičovských práv a styk s dieťaťom	111
K začatiu konania o pozbavenie rodiča rodičovských práv	111
K vyživovacej povinnosti rodiča pozbaveného rodičovských práv	111

3. NÁHRADNÁ STAROSTLIVOSŤ

3.1 Náhradná osobná starostlivosť

K zvereniu dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti	113
K zvereniu dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti	113

Vymedzenie práv a povinností k dieťaťu zverenému do náhradnej osobnej starostlivosti	114
K súbehu náhradnej osobnej starostlivosti a pestúnskej starostlivosti	114
K rozsahu práv a povinností osoby, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, a k zániku spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti	115
K zvereniu dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti a vyživovacej povinnosti k dieťaťu	115
K zvereniu dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti	116
K zvereniu dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti	116
K zvereniu dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti a vyživovacej povinnosti k dieťaťu	117
K zvereniu dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti	118
K zrušeniu náhradnej osobnej starostlivosti	118
3.2 Pestúnska starostlivosť	
K podmienkam zverenia dieťaťa do pestúnskej starostlivosti	119
K zvereniu dieťaťa do pestúnskej starostlivosti a právam a povinnostiam pestúna	122
K zvereniu dieťaťa do pestúnskej starostlivosti	123
K zisťovaniu stanoviska dieťaťa k jeho zvereniu do pestúnskej starostlivosti	124
K podmienkam zverenia dieťaťa do pestúnskej starostlivosti	124
Rozhodnutie o určení otcovstva a pestúnska starostlivosť	125
K okruhu účastníkov konania pri zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti a pri zrušení pestúnskej starostlivosti	125
Zverenie maloletého dieťaťa nachádzajúceho sa v ústavnej starostlivosti do dočasnej predpestúnskej starostlivosti	126
3.3 Ústavná starostlivosť	
Nariadenie ústavnej starostlivosti	129
Nariadenie ústavnej starostlivosti	130
K nariadeniu ústavnej starostlivosti a ochrannej výchovy nad maloletým	130
Nariadenie ústavnej starostlivosti	132
K výkonu rozhodnutia o nariadení ústavnej starostlivosti	132

Nariadenie ústavnej starostlivosti	132
K predpokladom nariadenia ústavnej starostlivosti a pozitívnym záväzkom štátu	133
K subsidiarite ústavnej starostlivosti	135
K rozhodnutiu súdu o nariadení ústavnej starostlivosti	135
K výchove dieťaťa v profesionálnej rodine	135
K zmene rozhodnutia o ústavnej starostlivosti	136
K zrušeniu ústavnej starostlivosti	136
K zrušeniu ústavnej starostlivosti	137
K zrušeniu ústavnej starostlivosti	137
K povinnosti súdu skúmať existenciu podmienok pre zrušenie ústavnej starostlivosti; k súbehu ústavnej starostlivosti s výkonom trestu odňatia slobody maloletého	138

4. PORUČNÍCTVO

K ustanoveniu poručníka maloletému dieťaťu; poručníctvo a pestúnska starostlivosť	140
Ku kumulácii výkonu funkcie poručníka a pestúna maloletého dieťaťa	140
K ustanoveniu poručníka maloletému dieťaťu	140
K ustanoveniu poručníka maloletému dieťaťu; obec ako poručník maloletého	141
Obec ako poručník maloletého dieťaťa	142
K zániku poručníctva	142

5. OPATROVNÍCTVO

5.1 Kolízny opatrovník

K ustanoveniu kolízneho opatrovníka maloletému dieťaťu	144
K ustanoveniu kolízneho opatrovníka maloletému v súdnom konaní	144
K ustanoveniu kolízneho opatrovníka maloletému v konaní o dedičstve	144
K ustanoveniu kolízneho opatrovníka maloletému v konaní o spôsobilosti rodiča na právne úkony	145
K ustanoveniu kolízneho opatrovníka maloletému v konaní o spôsobilosti rodiča na právne úkony	145

K ustanoveniu kolízneho opatrovníka maloletému v trestnom konaní ako poškodenému trestným činom spáchaným jedným z rodičov	146
K ustanoveniu kolízneho opatrovníka maloletému v trestnom konaní ako poškodenému trestným činom spáchaným jedným z rodičov	146
K oprávneniu opatrovníka maloletého dieťaťa splnomocniť inú osobu na zastupovanie maloletého	147
Osoba oprávnená na podanie ústavnej sťažnosti za maloletého	148
Osoba oprávnená na podanie ústavnej sťažnosti za maloletého	148
K ustanoveniu kolízneho opatrovníka maloletému dieťaťu	149
K ustanoveniu kolízneho opatrovníka maloletému dieťaťu	149
K ustanoveniu kolízneho opatrovníka maloletému dieťaťu v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých	150
K ustanoveniu kolízneho opatrovníka maloletému dieťaťu	151
K nestrannosti kolízneho opatrovníka maloletého dieťaťa	151
Ustanovenie kolízneho opatrovníka maloletému dieťaťu zastúpenému poručníkom	152
K ustanoveniu kolízneho opatrovníka maloletému dieťaťu v konaní o vyslovenie prípustnosti prevzatia do ústavu	153
K ustanoveniu kolízneho opatrovníka maloletému dieťaťu	153
K preskúmaniu postupu kolízneho opatrovníka	154
K podaniu návrhu na zapretie otcovstva kolíznym opatrovníkom maloletého	155
K ustanoveniu orgánu sociálnoprávnej ochrany detí ako kolízneho opatrovníka	155
5.2 Majetkový opatrovník	
K ustanoveniu majetkového opatrovníka maloletému dieťaťu	156
K ustanoveniu majetkového opatrovníka maloletému dieťaťu	157
K ustanoveniu majetkového opatrovníka maloletému dieťaťu	157
5.3 Opatrovník v konaní o osvojenie	
K ustanoveniu opatrovníka dieťaťu v konaní o osvojenie	158
K ustanoveniu opatrovníka dieťaťu v konaní o osvojenie	159
K ustanoveniu opatrovníka dieťaťu v konaní o osvojenie	160

6. VÝŽIVNÉ

6.1 Právo dieťaťa na výživu a charakter výživného

Hierarchia vyživovacích povinností	161
Charakter vyživovacej povinnosti	161
Obsah práva dieťaťa na výživu	162
K rozsahu práva dieťaťa na výživu	162
Vyživovacia povinnosť k neplnoletému a k plnoletému dieťaťu	163
Formy plnenia vyživovacej povinnosti	163

6.2 Osobitné kritériá pri určení výživného na dieťa

Osobná starostlivosť o dieťa ako hľadisko pri určovaní výšky výživného	164
Určenie rozsahu výživného s ohľadom na zásadu úmernosti životnej úrovne dieťaťa a rodičov	164
Výška výživného na dieťa vychovávaného inou osobou	165
Rovnaká životná úroveň rodiča a maloletého dieťaťa	165
Prednosť výživného pred ostatnými výdavkami rodiča v súvislosti so životnou úrovňou rodiča	166
Prednosť výživného pred ostatnými výdavkami rodiča a skúmanie výdavkov rodiča	166
K vzťahu zákonných kritérií na určenie výšky výživného pre maloleté dieťa	167
Zohľadnenie osobnej starostlivosti o dieťa pri určení výživného	167
Osobná starostlivosť o dieťa pri určení vyživovacej povinnosti	167
K minimálnej výške výživného	168
Neurčenie výživného v prípade striedavej starostlivosti	171
Splácanie spoločných úverov rodičov dieťaťa a určenie výšky výživného	171

6.3 Výživné na tvorbu úspor

Charakter výživného na tvorbu úspor	174
Rozdiely medzi bežným výživným a výživným na tvorbu úspor	175
Tvorba úspor a odôvodnené potreby dieťaťa	177
Dobrovoľné investovanie rodičom v prospech maloletého dieťaťa a výživné na tvorbu úspor	178
Výživné na tvorbu úspor a potenciálne príjmy povinného rodiča	179

Výživné na úspory ako osobitný majetok maloletého dieťaťa	179
Príjem z výživného na tvorbu úspor v kontexte zákona o pomoci v hmotnej núdzi	180
6.4 Platenie výživného	
Plnenie vyživovacej povinnosti za iného a popretie otcovstva	181
Plnenie výživného v splátkach a určenie dlhšej lehoty na plnenie	181
Platenie výživného otcom a súčasne aj iným mužom	182
Platenie výživného v cudzej mene	182
Dohoda rodičov o jednorazovom plnení výživného	182
Bezdôvodné obohatenie a platenie výživného po osvojení dieťaťa	183
Bezdôvodné obohatenie a platenie výživného po osvojení dieťaťa	183
Určenie platobného miesta výživného	183
6.5 Príjmy a výdavky rodiča z inej ako závislej činnosti	
Neodôvodnenie neuplatnenia fikcie príjmov z inej ako závislej činnosti	184
Uplatnenie fikcie príjmov z inej ako závislej činnosti	185
Povaha fikcie príjmu z inej ako závislej činnosti	187
Posúdenie nevyhnutnosti výdavkov na podnikateľskú činnosť	189
K zisťovaniu príjmov a výdavkov povinného rodiča z podnikania	189
Zisťovanie príjmov a výdavkov povinného rodiča z podnikania a vyhľadávacia zásada	190
6.6 Trvanie a zánik vyživovacej povinnosti	
Zánik vyživovacej povinnosti osvojiteľa pri zrušení osvojenia	190
Zánik vyživovacej povinnosti osvojiteľa a schopnosť zárobkovej činnosti u dieťaťa	191
Schopnosť dieťaťa samo sa živiť a dosiahnutie veku	191
Vyživovacia povinnosť a ojedinelý príjem dieťaťa	191
Vyživovacia povinnosť a dočasné oslobodenie od tejto povinnosti	192
Trvanie vyživovacej povinnosti pri umiestnení dieťaťa do výchovného zariadenia	192
Trvanie vyživovacej povinnosti v prípade uzavretia manželstva dieťaťa	192
Trvanie vyživovacej povinnosti a vysokoškolské štúdium	193
Trvanie vyživovacej povinnosti a zanedbávanie štúdia	193

Obnovenie vyživovacej povinnosti	194
Trvanie vyživovacej povinnosti a vek dieťaťa	195
6.7 Odôvodnené potreby maloletého dieťaťa ako oprávneného	
Vyživovacia povinnosť a potreby maloletého hradené učilištom	196
Rozsah odôvodnených potrieb dieťaťa	196
Rozsah odôvodnených potrieb dieťaťa	196
Skúmanie odôvodnených potrieb dieťaťa	197
Spriemerovanie výdavkov oprávneného pri učení výšky výživného	197
Odôvodnené potreby dieťaťa v závislosti od schopností a možností rodiča	198
Preukázanie výdavkov dieťaťa na bežné potreby	198
6.8 Schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča	
Posúdenie majetkových pomerov povinného s ohľadom na jeho náklady na potreby dieťaťa	199
Zmena zamestnania a pokles zárobku	199
Vyživovacia povinnosť a rozhodný príjmový základ rodiča	200
Výška výživného a zárobkové schopnosti rodičov	200
Vyživovacia povinnosť a študujúci rodič	200
Posúdenie reálnych zárobkových možností povinného rodiča a zmena zamestnania	201
Zisťovanie schopnosti a možnosti plniť výživné povinnej osoby s bydliskom v cudzine	201
Skúmanie pomerov povinného rodiča	201
K zisťovaniu príjmu zo zamestnania povinného rodiča	202
Skúmanie zárobkových možností v prípade nezamestnaného rodiča	202
Posúdenie reálnych zárobkových možností povinného rodiča a trest odňatia slobody	205
Prednosť princípu potenciality pri zisťovaní príjmov povinného rodiča	206
6.9 Premlčanie práva na výživné a spätné priznanie výživného	
Vyživovacia povinnosť a premlčanie náhrady pri plnení za iného	209
Časové ohraničenie určenia povinnosti platiť výživné pri určení otcovstva	209

Námietka premlčania pri výkone rozhodnutia a výživné	210
Odôvodnenie spätného priznania výživného pre maloleté dieťa	211
K ospravedlniteľnosti dôvodov hodných osobitného zreteľa pre spätné priznanie výživného	212
Výnimočnosť dôvodov hodných osobitného zreteľa pre spätné priznanie výživného	214
6.10 Započítanie výživného	
Započítanie vzájomných pohľadávok proti pohľadávke na výživnom pri výkone rozhodnutia	214
K započítaniu pohľadávky na výživnom zo strany maloletého dieťaťa a druhého rodiča	215
6.11 Úroky z omeškania z výživného	
Nemožnosť požadovať úroky z omeškania z dlžného výživného na základe § 517 ods. 2 OZ	217
6.12 Rozhodovanie súdu o výživnom	
Určenie výživného na dieťa za minulé obdobie	221
Zapretie otcovstva a určenie vyživovacej povinnosti	222
Vyživovacia povinnosť voči neplnoletému a rozhodnutie až po dosiahnutí plnoletosti	222
Určenie výživného v prípade zverenia dieťaťa do náhradnej starostlivosti	223
Určenie výživného v prípade ústavnej výchovy	223
Nariadenie výkonu rozhodnutia na dlžné výživné a trvanie vyživovacej povinnosti	224
Výživné za minulé obdobie	224
Povinnosť súdu skúmať dobrovoľné plnenie vyživovacej povinnosti	224
Vyživovacia povinnosť pri odlúčení od rodiny a výživné v cudzej mene	225
6.13 Zmena dohôd a súdnych rozhodnutí o výživnom	
Výživné a zaplatené sumy pri znížení výživného	225
Zvýšenie výživného a zárobkové možnosti a schopnosti rodičov	226
Vyživovacia povinnosť otca vo výkone trestu a zmena pomerov	226
Zmena výživného a jednorazový príspevok na výživu	227
Zrušenie vyživovacej povinnosti a zmena rozhodnutia	227

Vznik ďalšej vyživovacej povinnosti povinného rodiča ako dôvod na zníženie výživného	228
Predpoklady pre zvýšenie výživného	229
Zníženie výživného pri znížení príjmu rodiča z dôvodu jeho odsúdenia za úmyselný trestný čin	229
Charakter zmeny pomerov na strane oprávneného a povinného	230

7. URČENIE RODIČOVSTVA

7.1 Určenie a zapretie materstva

Právo na súkromný život a utajené pôrody	231
K možnosti podania žaloby na zapretie materstva	233

7.2 Prvá domnienka otcovstva a zapretie otcovstva určeného na jej základe

Zákonná domnienka otcovstva manžela matky a určenie otcovstva iného muža	235
Charakter práva manžela matky zaprieť otcovstva a jeho smrť počas konania	236
Právo manžela na zapretie otcovstva k dieťaťu a trvanie manželstva ...	236
Charakter a podstata prvej zákonnej domnienky otcovstva	236
K lehote na zapretie otcovstva manželom matky	237
K začiatku plynutia lehoty na zapretie otcovstva	239
Vyvrátenie zákonnej domnienky otcovstva výsledkami dedično-biologickej skúšky	246
Domnienka otcovstva manžela matky a jej vyvrátenie	246
Konanie o zapretie otcovstva a dokazovanie	247
Dokazovanie v konaní o zapretie otcovstva	247
Súhlas manžela matky s jej oplodnením	247
Zabezpečenie dôkazu v konaní o popretie otcovstva	248

7.3 Druhá domnienka otcovstva a zapretie otcovstva určeného na jej základe

Domnienka otcovstva a súhlasné vyhlásenie rodičov	248
Súhlasné vyhlásenie rodičov v konaní o určenie otcovstva	249
Súhlasné vyhlásenie rodičov v konaní o určenie otcovstva a moment určenia otcovstva	249
Spôsobilosť maloletých rodičov na určenie otcovstva súhlasným vyhlásením	249

K neexistencii oprávnenia opatrovníka otca urobiť vyhlásenie podľa § 90 zákona o rodine	250
Určenie otcovstva na základe druhej domnienky a zastavenie konania o určenie otcovstva	250
Neplatnosť súhlasného vyhlásenia rodičov o určení otcovstva a zapretie otcovstva	260

7.4 Určenie otcovstva rozhodnutím súdu

Znalecký posudok v konaní o určenie otcovstva; vylúčenie otcovstva špeciálnou krvnou skúškou	262
Znalecký posudok v konaní o určenie otcovstva; vylúčenie otcovstva špeciálnou krvnou skúškou	263
Znalecký posudok v konaní o určenie otcovstva	263
Znalecký posudok z odboru cytogenetiky v konaní o určenie otcovstva	264
Použitie donucovacích opatrení v konaní o určenie otcovstva na vynútenie odberu krvi u osoby žijúcej v cudzine	264
Výsluch účastníkov v konaní o určenie otcovstva	264
Žaloba na určenie otcovstva muža, ktorý nie je nažive	265
Určenie otcovstva súdom a rozdelenie dôkazného bremena	265
Kontrola záverov správnosti záverov znalca o vylúčení otcovstva označeného muža	266
Určenie otcovstva podľa tretej domnienky a zistenie skutkového stavu veci	266

7.5 Zapretie otcovstva na návrh dieťaťa

Aktívna vecná legitímácia v konaní o prípustnosť zapretia otcovstva	267
Štádiá konania o zapretia otcovstva na návrh dieťaťa	267
K právu dieťaťa na podanie návrhu na rozhodnutie o prípustnosti zapretia otcovstva	268
Záujem dieťaťa na zapretí otcovstva a označenie biologického otca	269

8. OSVOJENIE

Záujem dieťaťa pri rozhodovaní o osvojení	271
K podmienkam osvojenia maloletého dieťaťa	271
Osvojenie v rozpore s existujúcim rodinným pomerom	271
Osvojenie v rozpore s existujúcim rodinným pomerom	272
Osvojenie v rozpore s existujúcim rodinným pomerom	272

K primeranému vekovému rozdielu medzi osvojiteľom a osvojencom	272
Skúmanie zdravotného stavu osvojenca a osvojiteľov	273
K osvojeniu dieťaťa mužom, ktorý nie je manželom matky	273
K osvojeniu dieťaťa manželom matky	273
Osvojenie manželom matky a vyživovacia povinnosť k iným deťom ...	273
K osvojeniu dieťaťa manželom matky, ktorý nežije s matkou v spoločnej domácnosti	274
K naplneniu účelu osvojenia po smrti jedného z manželov, ktorí mali záujem o spoločné osvojenie maloletého dieťaťa	274
K osvojeniu dieťaťa osamelou osobou	274
K osvojeniu dieťaťa osamelou osobou	275
K osvojeniu dieťaťa osamelou osobou	275
K predosvojiteľskej starostlivosti budúcich osvojiteľov	276
K súhlasu biologických rodičov s osvojením a ku konaniu o zverení dieťaťa do predosvojiteľskej starostlivosti	276
Súhlas rodičov s osvojením dieťaťa	276
Prejavy skutočného záujmu rodiča o dieťa	277
Prejavy záujmu rodiča o dieťa	277
Neprejavovanie skutočného záujmu rodiča o dieťa	277
Prejavy záujmu rodiča o dieťa	278
Neprejavovanie skutočného záujmu rodiča o dieťa	278
Neprejavovanie skutočného záujmu rodiča o dieťa	278
Podmienенý súhlas s osvojením dieťaťa	279
K prieskumnej povinnosti súdu v konaní vo veciach osvojenia	279
Žiadosť o osvojenie a smrť žiadateľa	279
K určeniu mena osvojovaného dieťaťa v konaní vo veciach osvojenia	279
K osvojeniu dieťaťa vo veciach s medzinárodným prvkom	280
K uznaniu právoplatného cudzieho rozhodnutia vo veciach osvojenia plnoletého dieťaťa	280
K dôvodom zrušenia osvojenia a k účasti rodičov v konaní o zrušení osvojenia	281
K vyživovacej povinnosti biologických rodičov po zrušení osvojenia	281

K zrušeniu osvojenia spoločného dieťaťa vo vzťahu k jednému z osvojiteľov	281
9. MEDZINÁRODNOPRÁVNA OCHRANA DETÍ	
K rozsahu zisťovania dôvodov návratu dieťaťa do miesta bydliska v zmluvnom štáte Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí	282
K ochrane práva na rodinný život v konaní o udelenie povolenia na trvalý pobyt	282
Zisťovanie pomerov dieťaťa pri rozhodovaní o návrate dieťaťa	285
K určení právomoci súdov členských štátov vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu	285
Ústavné požiadavky na postup pri vykonávaní dokazovania v konaní o navrátenie maloletého dieťaťa do krajiny obvyklého pobytu	290
Obvyklý pobyt dieťaťa pre účely konania o jeho navrátenie pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní	294
Spôsob zisťovania dôvodov pre nenariadenie návratu maloletého dieťaťa	296
10. PROCESNOPRÁVNE SÚVISLOSTI	
10.1 Zabezpečenie ochrany práv maloletých detí v konaniach pred orgánmi verejnej moci	
K uplatneniu práv maloletého dieťaťa v konaní pred správnym orgánom podľa Dohovoru o právach dieťaťa	297
K aplikácii čl. 3 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa v konaní o výkon rozhodnutia o výživnom	298
K spojitosti čl. 3 ods. 2 a čl. 27 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa s konaním o zvýšenie výživného	299
Ochrana práv maloletých inými orgánmi verejnej moci	299
Aplikácia noriem Dohovoru o právach dieťaťa v konaní pred ústavným súdom	301
10.2 Procesná spôsobilosť maloletého dieťaťa a jeho procesné práva v konaniach o veciach maloletého dieťaťa	
Procesná spôsobilosť dieťaťa pred a po nadobudnutí plnoletosti	305
Účastníci konania o výživnom po dosiahnutí plnoletosti dieťaťa	306

Procesné oprávnenie dieťaťa na podanie opravného prostriedku proti rozhodnutiu o výživnom po nadobudnutí plnoletosti	307
Procesné práva maloletého dieťaťa a jeho účasť na konaní	309

10.3 Úprava práv a povinností k maloletým deťom v rozvodovom konaní

Strata účinnosti skoršej právnej úpravy práv a povinností k maloletému dieťaťu v dôsledku právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva rodičov	309
Vzájomný pomer úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas do rozvodu a na čas po rozvode	310
Rozvodový rozsudok a dohoda rodičov o výchove a výžive maloletých detí	310
Spôsob úpravy vyživovacej povinnosti k maloletému dieťaťu v rozvodovom rozsudku	311
Strata účinnosti skoršej právnej úpravy práv a povinností k maloletému dieťaťu v dôsledku právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva rodičov	311
Neúčinnosť rozhodnutia súdu o úprave výkonu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu	311
Podanie odvolania v konaní o rozvod manželstva spojeného s úpravou práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode ...	312

10.4 Rozhodovanie súdu v prípade neexistencie spolužitia a nezhôd rodičov

K podmienkam úpravy pomerov k maloletému dieťaťu súdny rozhodnutím	313
K podmienkam úpravy pomerov k maloletému dieťaťu súdny rozhodnutím	313
Obnovenie spolužitia rodičov dieťaťa a účinnosť súdneho rozhodnutia	314
K zisťovaniu neexistencie spolužitia rodičov	314
Zastupovanie maloletého dieťaťa rodičmi a ich vzájomná nezhoda	315
Oprávnenie súdu rozhodovať o podstatných veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa	315

10.5 Neodkladné opatrenia vo veciach starostlivosti súdu o maloletých

Účel neodkladného opatrenia v konaní starostlivosti súdu o maloletých	316
--	-----

Neodkladné opatrenie a odovzdanie dieťaťa do starostlivosti druhého z rodičov	316
Porovnanie inštitútu predbežných opatrení podľa OSP a inštitútu neodkladných opatrení podľa CSP a CMP	317
Potrebnosť neodkladného opatrenia	318
Osvedčenie dôvodov pre nariadenie neodkladného opatrenia	318
Výživné priznané neodkladným opatrením	319
Dôsledky nariadenia neodkladného opatrenia v konaní starostlivosti súdu o maloleté deti	319
10.6 Zmena rozhodnutí a dohôd o výkone rodičovských práv a povinností	
Skúmanie zmeny pomerov z hľadiska potreby novej úpravy o výchove maloletého v konaní o zníženie výživného	320
Rozhodnutie o zmene výchovy maloletého dieťaťa a zmena pomerov	320
Zmena rozhodnutia o výchove maloletého a jeho zverenie na skúšku druhému rodičovi	321
Zmena pomerov a požiadavka stálosti výchovného prostredia	321
Skúmanie existencie kvalifikovanej zmeny pomerov ako dôvodu na zmenu rozhodnutia o výchove maloletého dieťaťa	322
Vykonávacie konanie a zmena pôvodného rozhodnutia	322
Dohoda rodičov o výchove maloletého dieťaťa a zmena pomerov	323
Podmienky prehodnotenia existujúcej úpravy výchovných pomerov k maloletému dieťaťu	323
Stabilita výchovného prostredia a záujem dieťaťa	323
10.7 Ďalšie osobitosti v konaniach vo veciach starostlivosti súdu o maloletých	
Miestna príslušnosť súdu vo veciach starostlivosti o maloleté dieťa	324
Zmena miestnej príslušnosti v záujme maloletého	324
Vykonávanie dôkazov súdom v nesporových konaniach	325
Doplnenie dokazovania odvolacím súdom v konaní o určenie výživného pre maloleté dieťa	326
K pribratiu tlmočníka do posunkovej reči pri realizovaní výkonu rozhodnutia o odobrati a odovzdaní dieťaťa u sluchovo postihnutého rodiča	326
Povinnosť súdu prihliadať na záujem maloletého dieťaťa	328

Zisťovanie názoru maloletého dieťaťa ako účastníka v konaní	329
Výsluch maloletého bez prítomnosti právneho zástupcu rodiča	329
Vedľajšie účastníctvo (intervencia) v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých	331
Fakultatívne prerušenie konania v konaní starostlivosti súdu o maloleté deti	331
K možnosti prerušenia konania o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu do skončenia konania o zapretie otcovstva	332
Nariadenie pojednávania v konaní o výkon rozhodnutia o výchove maloletých detí	333
Predbežná vykonateľnosť rozsudkov o výživnom	333
10.8 Prietahy v konaniach vo veciach práv týkajúcich sa maloletých detí	
Zbytočné prietahy v konaní o výkon rozhodnutia vo veci maloletého dieťaťa	335
Zbytočné prietahy v konaní o výkon rozhodnutia vo veci maloletého dieťaťa	336
Zbytočné prietahy v konaní o zverenie dieťaťa do výchovy	337
Právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v konaní o nariadenie predbežného opatrenia vo veci maloletých detí	337
Zbytočné prietahy v konaní o úpravu práv a povinností k maloletým deťom	338
Zbytočné prietahy v konaní o nariadenie predbežného opatrenia vo veci úpravy práv a povinností k maloletým deťom	339
Právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v konaní o výkon rozhodnutia o výživnom	339
Neoprávnený zásah do rodinného života v dôsledku prietahov v konaní o úprave práv a povinností rodiča k maloletému dieťaťu	340
Právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v konaní o určenie otcovstva	342
Právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v konaní o určenie otcovstva	343
REGISTER PREDPISOV	344
REGISTER SPISOVÝCH ZNAČIEK	354

📖 K výkonu rodičovských práv a povinností
po rozvode manželstva

§ 24, § 28 zákona o rodine

Zákon o rodine v ustanovení § 28 priznáva rodičom maloletého dieťaťa rodičovské práva, ku ktorým, okrem iného, patrí zastupovanie maloletého a správa jeho majetku. Rozhodnutím súdu o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov nedochádza k odňatiu ani obmedzeniu týchto rodičovských práv druhého z rodičov, práva zostávajú zachované a k ich výkonu sú naďalej oprávnení obaja rodičia, keďže súdom nebolo zasiahnuté do spôsobilosti na právne úkony ani jedného z rodičov, ani do výkonu ich rodičovských práv a povinností v zmysle § 38 zákona o rodine.

(rozsudok Krajského súdu v Prešove z 19. apríla 2016, sp. zn. 6 CoP 7/2016)

📖 K výkonu rodičovských práv a povinností
po rozvode manželstva

§ 24, § 35 zákona o rodine

Súd upraví výkon rodičovských práv a povinností na čas po rozvode ku všetkým maloletým deťom, ktorých rodičia sa rozvádajú. Podľa § 24 ods. 1 zákona o rodine súd v rámci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Oprávnenie a povinnosť obidvoch rodičov zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok trvá, aj keď súd upraví ich práva a povinnosti k maloletému dieťaťu na čas po rozvode podľa § 24 a napríklad rozhodne, že jednému z rodičov zveruje maloleté dieťa do osobnej starostlivosti a tento rodič bude dieťa aj zastupovať a spravovať jeho majetok. Rodičovské práva a povinnosti zostávajú zachované, pôjde len o úpravu výkonu týchto rodičovských práv a povinností v bežných veciach, ktoré vyplývajú a súvisia s osobnou starostlivosťou o maloleté dieťa. Vo všetkých podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností by sa však rozvedení manželia mali dohodnúť. Ak by sa o týchto podstatných veciach nedohodli, podľa § 35 na návrh niektorého z rodičov rozhodne súd.

(rozsudok Krajského súdu v Nitre z 19. mája 2016, sp. zn. 9 CoP 56/2015)

1.2 Striedavá osobná starostlivosť o dieťa

☞ K predpokladom zverenia dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti; kritériá posudzovania záujmu maloletého dieťaťa

§ 24 ods. 1, 2 zákona o rodine

Striedavá starostlivosť nie je vhodným riešením v prípade, ak nevyhovuje osobnosti dieťaťa. Nestačí však zistenie, že dieťa striedavú starostlivosť nechce, treba skúmať dôvody pre toto jeho rozhodnutie a vyhodnotiť ich s ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť dieťaťa. Rozhodne by mal súd k tejto otázke vypočuť názor maloletého dieťaťa, ak je schopné s ohľadom na svoj vek formulovať svoje názory. Rovnako ako v každom konaní pred orgánom verejnej správy, týkajúcom sa maloletého dieťaťa, aj v tomto konaní má dieťa právo obdržať všetky relevantné informácie prijateľným a zrozumiteľným spôsobom, byť dopytované na svoj názor a môcť ho samostatne vyjadriť bez účinnosti iných osôb, byť informované o možných následkoch konania v súlade s týmito názormi a o možných následkoch jeho akéhokoľvek rozhodnutia, aby jeho názorom bola venovaná primeraná pozornosť.

Prvoradým predpokladom pre ustanovenie striedavej osobnej starostlivosti je, že dieťa nebude vytrhávané opakovane z prostredia školy alebo predškolského zariadenia a cyklicky umiestňované do iného prostredia, že teda obidvaja rodičia žijú aspoň približne v mieste, ktoré umožňuje dieťaťu dennú dochádzku do zariadenia, ktoré už navštevuje, resp. na ktorom sa rodičia dohodnú. Podobne by sa malo dieťaťu zachovať jeho sociálne prostredie, priatelia, susedia a záujmové aktivity. Za predpokladu, že ide o väčšie dieťa, ktorému nevadí ani zmena sociálneho prostredia, bude možné rozhodnúť aj o takejto striedavej starostlivosti, pokiaľ budú zabezpečené potreby dieťaťa. Treba prihliadať na to, že typickými prípadmi detí, pre ktoré nie je vhodná striedavá starostlivosť, sú deti s abnormalitami sociálneho správania, ktoré vyžadujú stabilitu ich výchovného prostredia alebo prítomnosť konkrétnej osoby, na ktorú sú fixované. Typickými prípadmi rodičov, ktorí nie sú vhodní na striedavú starostlivosť, sú rodičia, ktorí pôsobia na osobnosť dieťaťa alebo na jeho výchovu negatívne, vnášajú do výchovy dieťaťa nestabilitu, maria správne výchovné pôsobenie druhého rodiča, vytvárajú tlak na psychiku dieťaťa, podporujú v dieťati nesprávne návyky a pod.

Doba, ktorú trávi dieťa u každého z rodičov, môže byť určená rôzne, závislá je najmä od potrieb dieťaťa, jeho veku, záľub, školských povinností

a mimoškolských aktivít. V prípade, ak rodičia žijú neďaleko a je možné zachovať kontinuitu sociálneho prostredia dieťaťa, osvedčuje sa systém striedania 2-2-3-2-2-3, ktorý umožňuje dieťaťu plynulý prechod z jednej domácnosti do druhej a poskytuje rodičom v krátkom časovom intervale dvoch týždňov absolútne spravodlivý podiel na osobnej starostlivosti o dieťa. Rozhodovanie o striedavej starostlivosti by malo obsahovať tiež výrok o tom, ktorý z rodičov bude poberateľom rodičovských dávok alebo ktorý z rodičov si bude na dieťa uplatňovať daňový bonus. Nevyhnutne treba rozhodnúť tiež o tom, kde bude mať dieťa trvalé bydlisko.

Prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní je vždy záujem dieťaťa, nemôže stačiť svojvoľné, účelové, nelogické odmietanie striedavej starostlivosti preferenčným rodičom, pretože takéto správanie je zneužitím práva dieťa vychovávať, ktorého obsahom je aj právo osobnej starostlivosti o dieťa. Súd nemôže, a to ani pri rešpektovaní práv dieťaťa, poskytnúť ochranu zneužívaniu práva na úkor niekoho iného. Je teda nevyhnutné spoľahlivo zisťovať, z akých dôvodov nie je preferenčný rodič ochotný spolupracovať s druhým rodičom a komunikovať s ním o výchove.

Medzi dôležité kritériá posudzovania záujmu maloletého dieťaťa patria predovšetkým: 1. citové väzby dieťaťa. Zisťovanie citových väzieb dieťaťa môže byť relevantné len v prípade, ak dieťa má zabezpečený pravidelný a pomerne rovnocenný kontakt s oboma rodičmi; ak už dlhšiu dobu žije len s jedným rodičom, ktorý na neho informačne a výchovne prevažne pôsobí, potom sa význam tohto kritéria stráca. Je logické, že dieťa bude preferovať toho rodiča, s ktorým prevažne žije a ktorý mal dostatok priestoru na to, aby vôľu dieťaťa formoval, na rozdiel od druhého rodiča. V takomto prípade potom bude zisťovať, ktoré okolnosti viedli k strate kontaktu medzi druhým rodičom a dieťaťom, či spočívali v osobe preferenčného rodiča alebo oprávneného rodiča a či šlo o zavinené konanie alebo nezáujem. 2. Ďalším kritériom posudzovania záujmu maloletého dieťaťa sú jeho vývinové potreby. V súčasnosti už materiálne potreby života väčšine dospelých jedincov umožňujú zabezpečenie každodenných potrieb dieťaťa, ako sú stravovanie, bývanie, zdravotné ošetrovanie a pod., preto vývinové potreby treba posudzovať zo širších hľadísk, z perspektívy rozvoja osobnosti dieťaťa, jeho vrodenných dispozícií, schopností rodiča ovplyvňovať orientáciu detského myslenia a konania. Vyžaduje sa skúmanie schopností rodiča odovzdávať dieťaťu základné zásady ľudskosti a morálky prejavujúce sa rešpektom k právam iných, úcte k ľuďom, záujmu o vzdelanie. 3. Ďalším kritériom posudzovania záujmu maloletého dieťaťa je

stabilita budúceho výchovného prostredia, schopnosť rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom.

(uznesenie Krajského súdu v Trnave z 23. januára 2012, sp. zn. 23 CoP 96/2011)

▣ K predpokladom zverenia dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti

§ 24 ods. 1, 2 zákona o rodine

Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa. Predpokladmi na rozhodnutie súdu o striedavej osobnej starostlivosti, ktoré musia byť kumulatívne splnené, sú: a) jednoznačný záujem dieťaťa na zverení do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, b) lepšia možnosť zaistenia potrieb dieťaťa pri tomto spôsobe osobnej starostlivosti ako pri výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov, c) spôsobilosť rodičov vychovávať dieťa, d) záujem obidvoch rodičov o osobnú starostlivosť o dieťa (predpokladom nie je záujem obidvoch rodičov o striedavú osobnú starostlivosť, ale záujem o osobnú starostlivosť, teda že obidvaja rodičia chcú mať dieťa u seba), e) súhlas aspoň jedného z rodičov so zverením dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti.

Pokiaľ je záujem dieťaťa prvoradým hľadiskom, potom musí dôjsť aj k logickému záveru, že predpokladom na rozhodnutie súdu o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti je vysoká miera schopnosti dohody rodičov a nevyhnutnosť intenzívnej komunikácie týkajúcej sa potrieb maloletého dieťaťa. Rodičia sa musia vedieť dohodnúť o veciach súvisiacich so školskou dochádzkou, s mimoškolskými aktivitami a záujmami dieťaťa (napr. šport, tanec, hudba, cudzie jazyky a pod.). Dieťaťu by sa striedaním osobnej starostlivosti nemal meniť okruh jeho kamarátov a blízkych osôb, aby nebolo v takých situáciách ďalej traumatizované. Schopnosť dohody rodičov súd musí zisťovať v rámci dokazovania v konaní o výkone rodičovských práv a povinností. Zastáva sa názor, že pokiaľ sa rodičia na striedavej osobnej starostlivosti nevedia dohodnúť, sú tu dôvodné pochybnosti o tom, či by výchovné prostredie založené autoritatívnym rozhodnutím súdu o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti bolo stabilné a v záujme maloletého dieťaťa, a či by rodičia boli schopní sa následne dohodnúť na ďalších zásadných otázkach súvisiacich s osobnou starostlivosťou o dieťa.

(rozsudok Krajského súdu v Prešove z 11. júna 2014, sp. zn. 3 CoP 13/2014)

☞ Nesúhlas jedného z rodičov so zverením dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti

§ 24 ods. 1, 2 zákona o rodine

Z § 24 ods. 2 veta druhá zákona o rodine vyplýva, že súd môže nariadiť striedavú starostlivosť aj vtedy, ak jeden z rodičov s jej určením nesúhlasí, hoci obidvaja majú záujem sa o dieťa starať. Pre rozhodovanie v konaní starostlivosti o maloletých je podstatný motív, ktorý vedie jedného z rodičov osvojovať si právo rozhodovať o spoločnom dieťati prevažne sám, prípadne svojím rozhodnutím vydeľovať druhému rodičovi s rovnoprávnym postavením čas a priestor na stretávanie sa s dieťaťom. V prvom rade hľadiskom pri rozhodovaní je vždy záujem dieťaťa, nemôže stačiť svojvoľné a účelové alebo nelogické odmietanie striedavej starostlivosti preferenčným rodičom, pretože takéto správanie je zneužívaním práva dieťaťa, práva dieťa vychovávať, ktorého obsahom je aj právo osobnej starostlivosti o dieťa.

(rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 26. januára 2016, sp. zn. 11 CoP 290/2015)

☞ K predpokladom zverenia dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti

§ 24 ods. 1, 2 zákona o rodine

Samotná skutočnosť, že obaja rodičia majú o osobnú starostlivosť o dieťa záujem a že sú z hľadiska fyzického, psychického (z pohľadu svojho zdravotného stavu) a existujúcich vhodných bytových podmienok obaja spôsobilí sa o dieťa starať, nevedie ešte opodstatnene k záveru, že striedavá osobná starostlivosť je pre dieťa vhodná, pokiaľ nie je preukázané aj splnenie ďalších zákonom stanovených podmienok, kumulatívne právnou úpravou vyžadovaných, t. j. že takéto starostlivosť je v záujme dieťaťa a že prostredníctvom tejto formy osobnej starostlivosti budú lepšie zaistené potreby dieťaťa.

Významným faktorom z hľadiska posúdenia splnenia zákonných predpokladov pre striedavú osobnú starostlivosť je zistenie, či rodičia napriek rozvratu ich vzťahov dosahujú takú psychickú a mentálnu vyspelosť, že v záujme dieťaťa sú schopní eliminovať prejavy svojich vážne narušených vzťahov do takej miery, aby to na dieťa nemalo negatívny dopad.

(rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 26. januára 2016, sp. zn. 6 CoP 92/2016)

- ☞ Striedavá osobná starostlivosť a možnosť použitia výchovných opatrení; k potrebe vypracovania znaleckého posudku v konaní o zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti

§ 24 ods. 1, 2, § 37 zákona o rodine

Základným zmyslom osobnej starostlivosti každého rodiča musí byť záujem dieťaťa, ktorý je prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, vrátane tej, ktorá je uskutočňovaná súdmi alebo inými orgánmi. Ustanovenie § 24 ods. 4 zákona o rodine ukladá súdu, aby pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do výchovy rodičov sledoval predovšetkým jeho záujem s ohľadom na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a tiež schopnosť rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom, pritom dbať, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov. Zverenie dieťaťa do výlučnej starostlivosti jedného z rodičov nesmie byť výrazom ústupku vzájomnej rivalite rodičov, ktorá sleduje boj o dieťa. Na spôsob výchovy striedavou osobnou starostlivosťou súd nesmie rezignovať, ak jeden z rodičov s týmto spôsobom výchovy nesúhlasí, a preto je daný dôvod zaoberať sa dôvodmi, na ktorých je nesúhlas druhého rodiča so striedavou starostlivosťou vybudovaný.

Je prirodzené, že sledovaný cieľ v podobe striedavej osobnej starostlivosti (a jej pozitívnych účinkov pre dieťa) možno dosiahnuť za predpokladu kvalifikovanej komunikácie medzi rodičmi, avšak ak takáto komunikácia zlyháva, neznamená to bez ďalšieho vylúčenie modelu striedavej osobnej starostlivosti rodičov o dieťa. Ústavnoprávna judikatúra zdôrazňuje potrebu aplikácie princípu primeranosti, ale i optimalizácie za účelom dosiahnutia obidvoch legitímnych cieľov, a to striedavej osobnej starostlivosti, ako i pozitívnej komunikácie medzi rodičmi. Ak by sa uvedené ciele postavili proti sebe a uprednostnili jeden pred druhým, postup súdu by nebol ústavnokonformný.

Ustanovenie § 37 zákona o rodine ukladá súdom využívať prostriedky poskytnuté im zákonom o rodine (ak tak neučiní orgán sociálnoprávnej ochrany detí) a nariadiť výchovné opatrenie, ak to vyžaduje záujem na riadnej výchove dieťaťa, alebo nariadiť nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad (vykonávaný za súčinnosti opatrovníka a ďalších príslušných subjektov), a to i v prípade poruchy správania rodičov. Ak sú zistené vážnejšie nedostatky v komunikácii rodičov, ktorí už určitú dobu striedavú starostlivosť realizujú, je potrebné ich primárne riešiť práve prostredníctvom výchovných opatrení, prípadne dohľadu, najmä ak medzi rodičmi viazne komunikácia v dôsledku ich rozchodu ako partnerov.